

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglašci in oglasila se računajo po 7 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Torrente 12. Odprte reklamacije so proste poštnine.

O bralnih družtvih.

Prejeli smo od preproste kmetijske roke pisani članek, kateri z velikim veseljem objavljamo, prvič, ker dokazuje, da tudi naš seljak zna sukati pero in drugič so v spisu zdrave misli, katerih so prečesto pogreša med naobraženimi mladenci. Spis slove:

Množica nastalih družtev inih narodnostij, katere se prijavljajo v našej domovini, več ali manj cikajo bodisi v blaženi „Raih“ ali v „Irredento“. Osvetlujejo nam jasno dovolj, kako različne panoge hočejo utrditi svojo narodno pravo in bodočnost.

Tako društvo stavi si nalog širiti svojo propagando i s tem, da odrija nasprotstva in opovire, katere mu stoje nasproti v izvajanju smotra. Tu Nemci se svojim „šulferajnom“, tam Italijani — ondu spet Magyar „ember“ na uho šepeta, Bog zna s kakšnim društvom.

Kaj pa mi ubogi Slovenci! Kakova pa so naša društva? Zvedine smo ž njimi potisnjeni v kot, iz katerega opazujemo tužni kritični položaj svoje narodne svobode v lastnem domačinstvu.

Primerjaje statistične date presega število Slovanov v Avstriji število Italijanov, Madjarov in Nemcev. Stavimo vprašanje: Je-li Slovenec v narodnostnih stvarih tako svoboden, kakor so ostali narode? — Na to dobimo odgovor, če se ozremo vsaj na nekatere naše osnovne šole uže v taistih se mora naša mladina vzlasti po Koroškem in v Istri glave tretji z brezuspešnim ukom tujega jezika, zanemarjaje lastnega. Uradov niti ne omenjamo, — dasiravno se je izjavilo Njega Veličanstvo cesar Fran Josip I. pred leti v svojem prestolnem govoru, da so mu vsi narodi enako pri srci. Imamo tudi glasoviti §. 19. osnovnih državnih postav.

Naše slovenske novine in gospodje poslanci se v eno mer trudijo priboriti nam naših pravic, vendar-le je Slovenec revež v svojem lastnem domu, na svojej zemlji, katere je se svojo krvjo vsak peden denj dragi plačal, kakor nam priča zgodovina.

Če v duhu pogledamo nazaj v pretekla stoletja, ko so divji Huni, Avari in krvočni Muzelmani mrevarili po naših krajih, ko so deve in žene naših pradedov oskrunjevali, njih deca pa na kole natikali in druge grozovite čine izvrševali, — junaško so očetje naši vse to trpeli ter čestokrat rešili domovino in državo pro-

pada, dasi jih je stalo življenje in imenje. Tak narod ne more biti zaničevan; njemu se ne morejo in ne smejo kratiti pravice. Narod, kateri sam v se zaupa, ne propade; tako se je izrazil uže poganski prorok v pravku.

Sama od sebe pa nam vendar ne bodeta prisvetila nikdar rumena zarja in svetlo solnce, solnce svobode in zarja boljših dnij.

Treba je jeklene vztrajnosti, delavnosti in poguma. Prvo treba, da se na Slovenskem slovenski uraduje; sosebno bi naše narodno svečeništvo napravilo v tej zadevi dober uspeh.

Vzglede sta sv. brata Ciril in Metod, naša blagovestnika, katera sta oznanjala našim poganskim pradedom sv. evangelije in Kristovo vero v slovanskem jeziku. Beremo, s kakšnim uspehom sta pradede naše pridobivala k pravej veri, nasproti nemškim svečnikom, katere so naši pradedje opravičeno sovražili.

Narodnemu svečeništvu se imamo zahvaliti, da so naš jezik prvo gladili in pilili *), s propovedanjem verskih resnic ob nedeljah širili slovensčino in tolažili v nesrečnih urah naše prednike in tolažili jim nemška graščinska pisma.

Imenitno delo čaka vsakega narodnega svečenika. Blagor taki čredi, katero vodi narodno vnet duhovnik; njega ime se bo ohranilo do najpoznejših rodov v spominu. Veliko je na pomoč tudi našemu slovenskemu jeziku naše novinarstvo ali žurnalistika, „Matica Slovenska“, sosebno mej preprostim ljudstvom „družba sv. Mohorja“ v Celovci, kar priča letošnji koladar z imenikom udov.

Vender bi se po nekaterih krajih udje lahko še podvojili ali potrojili, ako bi se ljudstvo povsod razložila prava cena in vrednost bukev.

Nahajajo se tudi po našej domovini ljudje, kateri zavzajajo odlična mesta, pa namesto da bi knjigo mej ljudstvom širili, odvrtaajo je še od nje, češ, kmetu je le znati orati in kopati, pa ne brati knjig.

Kakor si drugi narodi snujejo društva, kjer se prostemu ljudstvu vliva čuvstvo narodnosti, da se uči ljubiti in spoštovati svoj jezik, tako bi se tudi po našej široj domovini najbolje vstanavljala bralna društva. Ne bilo bi odveč, ako ima vsaka župa svoje domače bralno društvo. Ni treba ogromnih podjetij, marveč preprosto

*) Nekateri tudi pačili

urejeno od spretnih narodnjakov, katerih ne ukloni vsak piš.

Veliko bi se dalo potem doseči ter bi koristno uplivalo na našo mladino. Večina župnij ima narodno duhovščino, a kjer se ista pogreša, ima dosta drugih narodnih močij. Razlagali bi se ukaželnej mladeži težje umljivi članki gospodarskih, političnih in leposlovnih časopisov.

Posamičnemu je težje se naročati na več novin, a „v slogi je moč“; tako v društvo spojeni razni prosvetljenjski kmetovalci si lahko drže po več časnikov, katere bi na dom nosili svojim domačim, naj bi je prebirali ter si blažili um in sree ob delopustu, namesto da zahajajo v slaba tovarištva.

Nemška rodoljubnost in domoljubje drugih narodov so nam v vzgled; kakor iste širijo in podpirajo svoja narodna podjetja, tako tudi mi napnimo vse žile in moči, ter zložno delujmo v prosopeh milega nam naroda!

Občni zbor

telovadnega društva „Tržaški Sokol“
(Konec.)

Dne 3. julija so napravila vsa slov. društva v Trstu veselico na korist družbi sv. Cirila in Metoda. O tej priliki so naši najboljši telovadci gg. Černe, Jeršek, Kallister, Paternoster, Stehr, Röttinger in Turk javno telovadili ter s tem pridobili sebi in društvu občno priznanje in nagnenje.

26. julija napravil je Sokol svoj drugi izlet v Naklo. Izleta se je udeležilo 13 Sokolašev v opravi in mnogo drugih. Sokolaši so se udeležili veselice, katero so napravili rodoljubi v Naklem na korist Erjavčevemu spomeniku in Hribarjevoj vdovi. Nekateri so si ogledali o tej priliki slavno škocijansko jamo. Tudi na tem izgedu je bil Sokol navdušeno vsprejet in pozdravljen v Naklem po veseliškem odboru. Na napitnicah in drugih izjavah dobrohotnosti se je zahvaljeval četovodja in podstarosta g. Kariž.

20. julija zadela je naše društvo velika nesreča. Neisproсна smrt ugrabila nam je našega starosta g. Viktorja Dolencea. Ni mi treba praviti, kaj je bil pokojni Dolenc tržaškim Slovanom, pa saj bi tudi ne našel besed, da prav izrazim nesrečo, ki nas je zadela po njegovej

smrti. Ker mu zaradi kužne bolezni nismo smeli skazati poslednje časti ter ga spremili do groba, položili smo venec na njega prezgodnjo gomilo z napisom: „Tržaški Sokol svojemu starosti!“ In ko je bil pristop na njegov grob dovoljen, hiteli so naši člani trumoma, da se pomudijo na onem svetem kraju, ki krije njegove ostanke. Slava Dolenčevemu spominu! — 14. in 15. avgusta je bil shod jugoslovanskih sokolskih družtev na Krškem, kamor je naše društvo odposlalo deputacijo. Na tem shodu zastopali so naše društvo gg. Grebenc, Inamo, Krže, Umek in Turk. Deputacijo je vodil in govoril na shodu v imenu društva gospod Grebenc, javno telovadil pa g. Turk; o zabavi vodil je ples član naše deputacije g. Umek. Na tem shodu je bilo naše društvo častno zastopano, za kar bodi tukaj izrečena posebna zahvala gospodom članom deputacije. Na shodu zbranim Sokolašem, slovečim zmago ideje slovanske vzajemnosti je društvo tudi brzojavno čestitalo.

Isto tako je naše društvo brzojavno čestitalo očetu koroških Slovencev o njega zlatej maši, monsignorju Einspielerju in veteranu slovenskih pisateljev Davorinu Trstenjaku o pedesetletnici njegovega književnega delovanja, nadalje vitezu Ivanu Trnskemu, slavnemu pesniku hrvatskemu o njega 70 letnici in akademskemu društvu „Zvonimir“ na Dunaji o priliki Gunduličeve tristoletnice.

Po smrti staroste Viktorja Dolencea bil je sklican shod, na katerem se je sklenilo, da se ne skliče občni zbor, marveč izroči vodstvo društva podstarosti g. Karižu, kateri je to nalogo prevzel ter jo častno rešil, za kar mu bodi izrečena tukaj posebna zahvala! Ker je odbor uže iz poprejšnjih let vedel, da se člani telovadnega našega društva jako malo brigajo za telovadbo, sklical je shod članov v telovadnico, kjer jim je g. podstarosta polagal na srce, da se živije poprimejo telovadbe, ki je edina svrha našemu društvu. Da se ta svrha lažje doseže, naprosil je odbor g. Jerška, da sprejme mesto telovadnega učitelja. Telovadba začela je 9. oktobra; telovadilo se je 3 krat na teden in sicer ob vtorkih, četrtek in sobotah. Ob uspehih v tem pouku poročal bode g. Polić.

29. oktobra je bil drugi „jour fix“ pri „ogrskem kralji“. Udeležba je bila mnogobrojna, zabava živahna. Razveseljevali so

PODLISTEK.

O človeških dolžnostih.

Ital. spisal S. Ivič Pellico, prel. Jos. K.—e.

XII.

Ob učenji.

Kedar moreš, sveta dolžnost ti je gojiti razum. Boljše bodeš čestil Boga, domovino, stariše in prijatelje.

Rousseauv bledenje, da je divjak naj-srečnejši človek, da je nevednost boljja od znanosti, ovrgla je iskušnja. Vsi potovalci so se očitno prepričali, da je divjak najnesrečnejši človek; vsi znamo, da je nevednež lahko dober, pa tudi, da je vsaj enako dober ali lahko celo v večji meri tudi izvedenec.

Vednost je le takrat kvarljiva, kedar je prevzetna; ako je pa ponižna, ljubi bolj Boga in tudi človeštvo.

Pazi, da se vsemu, čemur se učiš, naučiš temeljito. Površno znanje dela človeka večkrat plitkega in drznega. Taki ljudje so notranje podpolno prepričani o svojej ničevosti, ali hlepe zložiti se s se sitneži enake vrste, da svetu kriče, kakšni velikani so, in kaki pritlikavci so pristni velikani. Od tod oni večni boj med dlako-

cepi in veleumi, med kričači in dobrimi modroslovci; to je uzrok ljudske prevare, da večkrat ploska puhloglavim kričačem. Naše stoletje ima mnogo bistrih glav, ali površnikov je še več. Sramuj se biti v njihovem številu. Ne preziraj jih iz prevzetnosti, nego iz čuta dolžnosti, iz ljubezni do domovine, iz velikodušne časti do človeškega razuma, kateri ti je Stvarnik dal.

Ako se ne moreš temeljito naobraziti v različnih predmetih, lahko se nekaterim površno učiš, da le dobiš dobre pojme, katere mora vsak izobraženec poznati. Vender si moraš izbrati vsaj eden predmet in napeti vse sile, posebno trdno voljo, da ne zaostaneš za drugimi.

Najboljši je ta-le Senekin svet: „Hočeš-li, da ti ostane, kar si čital? Omeji čitanje le na nekatere izvrstne pisatelje in naučivaj se njih vsebine. Kdor hoče biti povsod, ni nikjer. Kdor mnogo potuje, pozna mnogo gostov, ali malo prijateljev. Tako je z onimi prenačnimi čitatelji, ki brez ljubezni in nagnenja do ene ali druge knjige požro brezbrojne.“

Bodi si, da gojiš s posebno ljubeznijo katero koli vedo, varuj se tega skoro občega pogreška, t. j. da hvališ izključivo le svojo vedo in preziraj vse druge, v katerih se nisi mogel ali hotel naobraziti.

Otročje je preprosto pikanje nekaterih pesnikov proti nevezanej besedi, prozajikov proti pesništvu, naravoslovcev proti metafizikom, matematikov proti nematematikom. Vse vede, vse umetnosti, vsi načini izumiti in dati čut za resnico in lepoto, lahko terjajo spoštovanje od društva, tem bolj pa od omikanca.

Ni res, da se dovršene znanosti in pesništvo ločijo. Buffon je bil velik naravoslovec, ali njegov slog se sveti v pesniškem blesku. Mascheroni je bil odličen pesnik in izvrsten matematik.

Ako se baviš s pesništvom in drugimi lepimi znanostimi, glej, da ti bode razum sposoben mirno in hladno razmišljati račune in logična pretresanja. Ako bi orel rekel: „moja narav je letanje; stvari morem gledati in opazovati samo letajoč“, bi bil smešen. Prav lahko gleda nekatere tudi se sklopljenimi peroti.

Nasprotno naj te ne omami hladnost, katero terjajo opazovalne znanosti, češ, da je človek uže dovršen, ako je v sebi ugasil vsak ogenj fantazije, če je zadušil vsak pesniški čut. Ako je ta čut dobro urejen, izvestno ne slabi razuma, temveč ga krepi.

Ne bodi lahkovoren strankarskim sistemom, ne ob učenji ne v politiki. Pretresaj je, da je bolje spoznaš, prispodablja je, da je lažje oceniš. Kaj je koristilo natecanje srditih hvalilcev in zani-

čevalcev Aristotelovih in Platonovih? Ali natecanje hvalilcev in zaničevalcev Aristosovih in Tassovih? Obožavani in zasramovani veleumi so ostali, kar so bili: ne božanstva, ne mali umi. Oni, ki so se trudili, da jih krivo sodijo, osmešili so se; in svet, kateri so malone oglušili, pri tem se ni naučil ničesar.

V vsem svojem učenji bodi miren in ob enem bister v raziskavanji, strpljiv o raztvarjanji, močen v slaganji; ne daj se premagati od ovir, ali ne ponašaj se, ako si nadvladal; imej zatorej vedno namen izobraziti se tako, kakor Bog hoče; poskušaj, ali ne bodi predrzen.

XV.

Ob izberanji stanu.

Izberanje stanu je jako važna stvar. Naši očetje so trdili, da treba za to prositi božjega razsvetljenja. Ne vem, bi se li moglo danes v obče kaj drugega reči. Premišljuj resno in pobožno o svojem prihodnjem življenji med svetom, — in moli. Ko zaslišiš glas božji v srci, ne samo eden dan, temveč tedne in mesece, ko bode z vedno večjo prepričevalno silo govoril: „Glej, to je tvoj prihodnji stan“, poslušaj tedaj z vso trdno voljo. Stopi v stan in pomikaj se v njem z vsemi krepostimi, katere zahteva.

(Dalje prihodnjič.)

naš pevec s svojim krasnim petjem in g. Grebene s neusahljivim in zdravim humorjem.

10. decembra je bil tretji „jour fix“ v prostorih gledališča „Politeama Rossetti“. Na tem shodu, ki je bil tudi precej dobro obiskan, zabaval nas je član g. prof. M. s humorističnim berilom „O bolhi“, kakor tudi gg. pevci s petjem in g. Grebene s pamičeti. Gospodje pevci, ki so bili vedno pripravljene sodelovati o naših zabavah, zaslužujejo vso pohvalo! Pripomniti nam je tudi, da so na vseh treh „jour-fixih“ vrli naši člani znali spajati osebno zabavo s plemenitimi svrhmi. Na prvem „jour-fix“ nabralo se je 10 f. 70 novč. za družbo sv. Cirila in Metoda; na drugem nad 4 f. v podporo nekemu revnemu rojaku, ki ni našel dela v Trstu; na tretjem pa nad 8 for. za dijaško kuhinjo. Ti čini kažejo nam o plemenitem mišljenju naših članov, kar jim je na čast. 7. januarja 1888. l. bil je Sokolov „veliki ples“ v redutnej dvorani gledališča „Politeama Rossetti“. Veliki ples bil je dobro obiskan in eleganten, zabava zelo živahna. Vršil se je v najlepšem redu. Naš ples bil je letos najlepša slovanska zabava v Trstu in služi društvu v čast. Tudi v letošnjem upravnem letu čutilo je nekoliko čestitih članov potrebo plesnih vaj. Osnovali so posebni „plesni odsek“ ki je prevzel te vaje v svoje področje. Odsek je ta odsek podpiral duševno in gmotno, a ker plesne vaje niso vzbudile zanimanja mej člani, prenehale so. 12. januarja zadela je naše društvo druga velika in nenadomestna izguba: umrl je g. Ivan Lavrič, najzornejši Sokolaš. Pokojnik učil je 4 leta brezplačno telovadbo in to ne iz častihlepnosti, ampak iz same ljubezni do društva in telovadbe. Temu vzornemu Sokolašu moralo je društvo izkazati posebno čast in to je tudi storilo. Položilo je na njegov grob krasen venec z napisom „Tržaški Sokol svojemu učitelju“. Mej člani se je nabralo 27 for. katere je odbor poklonil družbi ss. Cirila in Metoda ter s tem pridobil društvu priznanje slovenskega občinstva, kajti na tak način se lepše slavi spomin zaslužnih naših mož, nego da se samo polaga vence na grob, ki zvenijo brez vsacega dobrega uspeha. Z odlokom vis. c. kr. namestništva izza 13. januarja 1888. št. 18756 l. potrdila je vlada promenjena pravila, katere je občni zbor 1887. l. sprejel. Odbor dal je ta pravila z izletnim redom vred natisniti.

S tem završujem svoje poročilo. Dodati mi je še, da je odbor imel v preteklem letu 11 sej ter 3 shode in je tajništvo odpravilo 101 ulogo. Število naših članov se je v preteklem letu nekoliko skrčilo, zato polagam slavnemu zboru na srce, da o volitvi za prihodnje leto spravi take može v odbor, ki bodo delali za razcvet in razvoj našega društva, da ne nazadujemo, ampak napredujemo. Nadejaje se, da se i spolni ta naša želja, kliče Vam presrečno: Na zdravje!

Poročilo tajnikovo je bilo z odobravanjem sprejeto ter izrečena mu je bila zahvala za njegov trud.

Iz blagajnikovega poročila posnemljemo, da je imel „Tržaški Sokol“ v preteklem letu: dohodkov 657 f. 24 novč., troškov 611 f. 67 novč. Ostane zatorej v društveni blagajni 45 f. 57 novč. Društvena imovina iznaša v gotovini naloženih 218 f. 46 novč., obresti uloge 13 f. 37 novč., v društveni blagajni 45 f. 57 novč., inventar 716 f. 80 novč. Skupaj 994 f. 10 novč. Za leto 1888. in sicer od 1. febr. t. l. do 30. aprila 1889. proračunjenih je dohodkov 1195 f. 57 novč., troškov 1089 f. 20 novč. Poročilo je bilo brez ugovora sprejeto.

Na to prečita predsednik poročilo pregledovalcev računov, ki izveščajo, da so našli društveno blagajno v podpolnem redu.

Nadzornik telovadbe g. Fran Polić priznava, da je naše društvo v prošlem letu v telovadbi napredovalo, kar priča, da se udje čedalje bolj zanimajo za društvo in njega svrhu. S toplimi besedami preporoča članom, naj se vedno in v obilnem številu vdeležujejo telovadbe, da ne bode zavržen denar trošen v to svrhu, ampak dobro naložena glavica, ki bode dajala vsem udom lepe koristi. (Z odobravanjem sprejeto).

O posamičnih predlogih oglasi se g. M. ter predlaga, naj občni zbor izreče javno zahvalo odstopajočemu odboru, kateri je, kakor je razvidno iz poročil, tako spretno in srečno vodil društvo, čeravno je izgubil tri izvrstne moči. Zbor predlogu z odobravanjem pritrdi.

Po predlogih začela je volitev, katere izid smo že objavili.

Gospod podstarosta zaključil občni zbor zahvaljevaje se častitim članom, da

so se vkljubi slabemu vremenu v tolikem številu udeležili, s trikratnim živio! na prest. cesarja.

Iz deželnih zborov.

Kranjski deželni zbor.

XI. seja dne 5. januarja.

(Dalje.)

Poslanec Detela poroča o prošnji županstva Budanje za podporo v popravno cestu in mostov na občinskih cestah Budanje-Podvelb in Budanje — Dolge Poljane ter v imenu finančnega odseka nasvetuje:

„Prošnja se izroča deželnemu odboru, da preiskuje stvar glede proračunjenih stroškov dotičnih stavb ter dovoli v primeri potrebe podporo do 300 goldinarjev.“ Poslanec Laurendič toplo podpira ta predlog, omenja bregate lege dotičnih krajev, kjer moča in plazovi dotične cestne stavbe pogostoma in hudo poškodujejo. Prebivalci so pa jako revni, preživljajo se s prodajo sadja, pa morajo za to malo kupčijo še patent plačevati. Torej naj jim deželni odbor priskoči na pomoč in dovoli podpore, da bodo mogli omenjena dela izvršiti. Zbornica potem pritrdi predlogu upravnega odseka.

Prošnja županstva vipavskega za dovoljenje pobiranja naklade po 1 gol. 50 kr. od hektolitra piva se z dnevnega reda odstavi, ker odseku še niso došli vsi v ta namen potrebni izkazi.

Prošnja muzejskega preparatorja g. Ferdinanda Schulza, da se mu dovoli naslov in značaj muzejskega adjunkta, se odkloni.

Poslanec Višnikar poroča o načrtu zakona, s katerim se spreminjajo nekatera določila zakona z dne 13. junija 1882 l., dež. zak. št. 25 l. 1886, ob odkupu posestev se državi novčih in prirodninskih davčin za cerkve, župnije in njih organe. Premembe zadevajo § 5., v katerem se določuje, da naj se tržne cene računijo po povprečni ceni let 1878 do 1887 in § 13, da se ima odkupnina izvršiti, ako večina zavezancev to zahteva.

Pri splošnji razpravi se nihče ne oglasi. Pri posebni obravnavi se §§. 5 in 12 potrdita brez ugovora, pri §. 13 pa se oglasi g. deželni predsednik baron Winkler in v imenu vlade oznanja, da se ne strinja z načelom §. 13, ker se ne nahaja v nobenem drugem enakem zakonu. Ko bi odločevala večina, bi se odkupno opravilo zadrževalo, ako ne zabranjevalo, tudi bi se zakon težko izvrševal, ker bi se ne vedelo, kaj je večina.

Za njim se oglasi baron Apfaltrern in trdi, da pozná mnenja ljudstva, da bi bira pri nas okamnela, ako se sprejme predloženi načrt, zato oporeka, da bi se §. 12 sprejel, kakor ga nasvetuje upravni odsek, ker to bi se reklo celi zakon za vselej pokopati.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

V državnem zboru je sprejeta postava o sladornem davku ter zaključena debata o tem predmetu. Iz dijaloga mej Plenerjem in sekijskim načelnikom Baumgartnerjem se je pokazalo, da je omenjena postava s predlogom ob obdačeni žganih pijač v zvezi in sicer, da kar bi mi po novejši sladornosti postavili na Ogerskem izgubili, dobili bi po novejši postavi na žgane pijače, zato bodeti stopili obe postavi ob ednem v veljavo. — Trgovinska pogodba z Italijo je podaljšana za deset let. Dotični predlog vsprejet je bil z veliko večino, vzlasti nemški liberalni levicari, kakor tudi tržaški poslanci, so se gorko potegnoli za podaljšanje te pogodbe, kajti tesna zveza z Italijo in z Nemčijo je po mnenju teh gospodov ogeljni in temeljni kamen naše politike v bodočnosti, zato mora vlada delati na to, da to zvezo čim bolj utrja in krepi. Proti podaljšanju je govoril v imenu Dalmatincev poslanec Borčić; očital je vladi, da se prav nič ne ozira na Dalmacijo in da ničesar ne stori v povzdigo in v splošni trgovine v Dalmaciji, tako da ne bode na posled Dalmatincev ostalo drugega, nego izseliti se iz svoje uborne domovine. Trgovinski minister je zagovarjal predlog in trdil, da je obnovenje pogodbe patrijotično delo, ki bode donajalo državi mnogo koristi, kajti vlada bode skrbela za izvoz naših obrtnih izdelkov. Proti predlogu je govoril tudi posl. Vitezić ter naročil vladi naj prepove italijanskim ribičem ribariti preblizu av-

strijskega obrežja, ker delajo veliko škodo ribištvu s tem, da kvarijo mladi zarod. Obnovenje pogodbe je bilo z večino sprejeto. Te dni pride tudi nemško-avstrijska trgovinska pogodba na dnevni red.

V ogerskem državnem zboru razpravljalo se je te dni ob olajšavah, katere se ima dovoliti tovarni za izdelovanje pušek, ki se bode osnovala v Pešti. Sprejeta je tudi postava, po kateri se ima zgraditi v Pešti nova justična palača, ki bode stala 1,875.000 glđ. Kakor se vidi, Madjari lepo skrbje za olepšanje glavnega mesta. Kmalu pride na dnevni red proračun finančnega ministra.

Vnanje dežele.

Bismark je v nemškem državnem zboru govoril ter s tem ustregel novinarjem in diplomatom vse Evrope. Bismarkov govor ni bil vojevit, temveč miren, kakor so uže poprej poročali listi. Po njegovem mnenju ne preti ni rusko-avstrijska ni evropska vojska in se bode dala še vsa preporna vprašanja rešiti mirnim potom. Ni treba verovati temu, kar pišejo novinarji ruski in avstrijski; ti so zelo vojeviti, a določevati nikakor ne morejo. Bismark ne veruje novinarjem, ampak carju in ta hoče mir; zatorej ponavlja, da ne preti še vojska. Nemška se nima bati vojske, kajti ona je edina v srečnem položaji, da more postaviti v malo dneh dva milijona vojakov na noge, ki so vsi dobro oboroženi in izvežbani. Nobena država na svetu nema tako dobro izurjenih častnikov in podčastnikov, kakor baš Nemška, zato si bode vsak dobro premislil, predno bode začel vojno z njo. Ta Bismarkov govor, ki je bil prav dolg, krepak in dovolj jase, pomiril je nekoliko javno mnenje ter je bil povsod z veseljem sprejet. Tudi ruske novine se ugodno izražajo o njem ter pravijo, da bi nekatere odstavke lahko vsak ruski domorodec govoril. Nekatera mesta v njem so pa nejasna in nikakor nemorejo dovolj razbistriti razmerja mej Nemško in Rusko. Francozki listi pa ne zaupajo prav nemškemu kancelarju in njega miroljubnosti. Vprašajo, da če Nemška res tako ljubi mir, zakaj neki vedno množi svoje vojne sile, zakaj je kancelar govoril baš o priliki, ko je vojni minister zahteval ogromne svote za armado? Bismark govori miroljubno, a dejanja njegova stoje v protislovju z besedami, zato mu ni brezpogojno verjeti.

Kakor poročajo dunajske novine, Ruska še nadalje oborožuje ter premika čete iz Kavkaza proti zapadnim mejam. Ako je to res, ni mogla zatorej ni objava avstro-nemške zveze, ne Bismarkov govor odvrti Ruske od njenih nakan. V Carigradu sta došla dva ruska častnika. Policija je baje da precej zavohala, da je njun prihod v zvezi z osnovo ustaških čet na Bolgarskem, zato je hotela častnika prijeti, a došla je prepozno, kajti častnika sta izginola brez sledu.

V nedeljo je bil v Belemgradu volilni shod liberalne srbske stranke. Udeležba je bila velika, kar nam priča, da je Ristić še vedno popularna, vrlo ljubljena oseba. Bivši ministerski predsednik Ristić je razvil program, kateri si je njegova stranka postavila uže 1883. leta. Glavne točke tega programa so: Zveza balkanskih držav, autonomna cerkev, politična svoboda in samostojnost, varnost v državnem gospodarstvu itd. Za prihodnje volitve v skupščino osnovali se bodo po deželi pododbori. V Belemgradu postavi liberalna stranka dva kandidata. Liberalni poslanci delovali bodo v skupščini na to, da vlada ne bode smela odstavljati uradnikov razven v slučajih, ako bi bil kateri obsojen. Osnova se bode nov list, ki bode zagovarjal interese liberalne stanke in nosil ime „Srpska nezavisnost.“

Na Bolgarskem je napravil Bismarkov govor zelo dober utis. Po mnenju bolgarskega usiljenca Koburga je to pobuda k vztrajanju. Kakor madjarski listi pišejo, bi Nemška Avstrijo podpirala tudi v slučajih, ako bi Rusija zasela Bolgarsko. Je-li to resnica?

Na Rumunskem so se izvršile volitve v državno zbornico v prilog vladi. Izvoljenih 116 vladnih kandidatov, 43 opozicijonalcov, 5 nezavisnih. Vrh tega bode 16 ozihi volitev.

Mej Italijani in Abisinici so začeli uže mali boji, ki so se vselej zvršili srečno za Italijane. Do odločilne bitke pa menda še dolgo ne pride. — Izdelan je tudi novi kazenski zakonik za Italijo in sicer prav v demokratičnem duhu. Po tem zakoniku kaznovati bi bilo žaljenje kraljice s 36 dnevi zapora, žaljenje uradne osebe pa s 6 meseci zapora. Proti tako nizke kazni za žaljenje kraljice se upirajo ne-

kateri listi ter zahtevajo, da se zakonik še enkrat pregleda.

Francozka zbornica je sklenola zmanjšati efektivno stanje mornarice v tujih zelo udaljenih krajih ter je povečati v srednjem morji in v kanalu. Poveljnik eskadre v sredozemskem morji dobi še dve oklopnici, brodovje v Kanalu pomnoži se pa za tri. Wilsonova zadeva bode skoraj končana. Vsa stvar je uže izročena sodišču. Poročilo preiskovalnega sodnika je zelo obširno — a vsa stvar se bode izvršila z oproščenjem Wilsonovim.

DOPISI.

S Krasa Dne 29. januarja je napravilo narodno kmetijsko društvo v Dutovljah veselico, katere se je vkljub vsem zaprekam slabega, neugodnega vremena udeležilo toliko občinstva, da je bila dvorana prav natlačena.

V obče moram priznati, da v resnici imamo le malo prilik prisustvovati takim veseliceam, kakeršno so nam ravno Dutovljani napravili; saj uže na velikih vratih pri vhodu si opazil narodno stražo, ki je tako imponovala, da si jo kar zijaje gledal.

Stopimo dalje v krasno sobano; odlična tu se zelenjavo, z lepimi podobami cesarske obitelji, Bleiweisovo in drugih veljakov je bila jako vabljiva.

Nestrpno smo pričakovali začetka. Zagrinjalo se polagoma vzdiguje, tihota nastane in prikaže se lepo število pevcev ter zapoje kaj krepko „Slava Slovincem.“ Iz predsednikovega govora posnemljem, da je pozdravivši zbrane izrazil v imenu društva zvestobo in udanost do cesarske družine nasproti listom, ki pišo in trosijo neresnične vesti, da v nas Slovincih pešate omenjeni čednosti. Za gromovitimi „živio“-klici na cesarja zaigrala je godba cesarska.

Mešani zbor „Smo vesela družba“ se je kaj dopadel ter moral se je na splošno željo kakor tudi naslednja dva možka zbora ponavljati. Naj bi se v prihodnje sploh še v več pesmih čuli nežni deklški glasovi!

Poseben utis je naredila deklamovalka, kajti izvela je najbolje svojo ulogo. Ta mlada moč je društvu v ponos. Nič manj ne morem pohvaliti igre. Primož in gospa Niča sta nam uže od poprej znana, a tudi gospodična Lenčika Štupar in Tapeo sta tako igrala, da jima v novi čestitamo.

Po tomboli se je pričel ples in komur ni bilo ljubo kratkočasiti se tu, preživel je lahko še kako veselo urico med velikim zborom Dutovskih, Kobiljeglavskih (pod vodstvom g. Jos. Abrama) in Kopriških pevcev, ki so tudi na veselici skupno peli.

Za tako sijajno veselico je gotovo treba mnogo požrtvovalnosti in truda, a še tim hvalevrednejše je, ker je v to moral vsak društvenik pomoči, da se je vender enkrat prišlo na stezo zaželjene sloge in društvene vzajemnosti.

Veseli nas to! Hvala zatorej vsem pomočnikom! Spominajte se s hvaležnim srcem svojega društvenega predsednika g. And. St., ki vam je toliko blag, da vam ustopa celó bralnico brezplačno; resižerja poznatega „brzovlaka“ pa gospe in gospoda Z., brez katerih bi se nikakor ne bila veselica tako dobro sponesla.

Komen 7. feb. Naše pevsko in bralno društvo „Lira“ je imelo preteklo nedeljo svoj občni zbor, kateremu je predsedoval vsled smrti č. g. predsednika g. župana I. Kovačič. Oddavši besedo društvu tajniku, razloži ta društveno stanje ter njega namen, poudarjaje da ima „Lira“ nalog gojiti narodno in cerkveno petje, ki povišuje bodisi posvetno ali cerkveno slovestnost. Škoda bi bila, da zamre umetelno petje, katero se goji v Komnu uže 24 let. Pred tremi leti je imel pevski zbor prenehati, ker so nekatere moči odšle iz Komna, in takrat se je ustanovilo naše društvo, ki je zbralo v svoje kolo stare pevce in še nove mlade sile si pridobilo, ter tako rešilo narodno in cerkveno petje gotove propasti. Ker ima tedaj „Lira“ lep namen in se pri vsakej priložnosti kaže, bodisi pri pogrebih, veselice ali v cerkvi, vredna je, da jo vsak domoljub in dober kristijan podpira. Kdor je pa našemu društvu iz slepe strasti nasproten, nasproten je narodnemu in cerkvenemu petju; kdor pa temu nasprotuje, protivi se očitno narodnemu probujenju in cerkvi. Da pa ne bomo deležni teh madežev, ne nasprotujemo društvu, ampak podpirajmo je z vsemi silami.

Govornik se spominja tudi umrlih dveh udov, veleč. dekana I. Doljaka našega predsednika in Alojzija Bandelja družtvenega odbornika; oba vrlo zaslužna za „Liro“, katere se je rajni č. g. dekan še celo na smrtni postelji spominal, ter nam preporočal, da družtvo še nadalje živi ter deluje po svojem programu, narodu in cerkvi na čast.

Blagajnik nam je izjasnil gmotno družtveno stanje. Iz sklenjenih računov in inventarja je razvidno, da ima družtvo (dolgi odšteti) mrtvo cenjeno 135 gld. čistega premoženja.

Ob odborovej volitvi so bili soglasno izbrani za predsednika g. župan Jos. Kovarčič in šest odbornikov, mož poštenjakov. Izvoljeni odbor nam je porok, da bo družtvo delovalo in cvelo.

Pevci morajo imeti za petje poseben prostor; da se pa ta boljše izkoristi, ima družtvo v sobi razne časnike, s katerimi se družtveniki lahko zabavajo in likajo, a ker niso bili naročeni časniki v sedanjem samotnem prostoru varni pred zmikavci, najelo si je družtvo primernejše stanovanje.

Bog dal, da bi družtvo še mnogo mnogo let živelo in cvelo! To je pa le tedaj mogoče, ako bodo člani točno svoje mesečnine plačevali, kajti družtvo brez gmotne podpore ne more izhajati in pevci naj pridno obiskujejo, pevske vaje.

Gorica 8. feb. [Izv. dop.] Naša „Soča“ dne 3. t. m. piše: „kdor ne napreduje, naziaduje. Goriški Slovenci naj pazijo, da se ta pregovor nad njimi ne vresniči. Nekdaj, za Lavričevih časov, je bilo rodoljubnega ognja; zdaj pa staro navdušenje nekako ugasnuje.“ Tako „Soča“. Mi bi sicer piscu onih vrtic v marsikakem zmislu pritrdili, vendar le mislimo, da se vzbujajo navdušenje tu in tam med Slovenci na Goriškem in to se posebno po deželi prav živo kaže in da je žalibog mestu v vzgled marsikako družtvo na deželi. Kdo se tu ne spomina lepega napredka v Štverjanu, v Čepovanu, v Šempasu, v Ajdovščini, v Brdih, Podgori itd.? Mesto samo na sebi pa je res nekako odveč mrtvo; pa tudi tu imamo lepe iznimke. Kdor pozna „slov. bralno in podporno družtvo“ v Gorici in ob enem v, kakega upliva je za razvoj Slovenstva v mestu delovanje družtvenega odbora, ne bode li pritrdil v hvalo in čestitanje temu velevažnemu družtvu, ki od dne do dne napreduje? Ono ne skrbi samo za telesni, temveč tudi za duševni blagor, za omiko svojih mnogoštevilnih udov. Porok nam je bila „Velika beseda“ dne 5. t. m., ki se je vršila v občno zadovoljstvo in iznenađenje vseh navzočih, katerih smo nad 500 šteli. Pevski zbori obnesli so se kaj dobro; posebno všeč je bila pesen „Frankopanka“ s spremljevanjem godbe. Za nas goriške Slovence nekaj povsem novega. Prikupil se je tudi mešani zbor, v kar posebno čast gospodičnam pevkam, katerim pač delalsko družtvo ni prenikzo, da sodelujejo. To krasni pravega domoljuba, iskreno domorodkinjo! Nas je premalo, da bi meje stavliali. Kje se pričinja „visoko“ in kje „nizko“? Vsi za jednega in jeden za vse, če nam je blagor in pravo naobražženje naroda našega pri srci! Samospev g. K., ki ima izvenredno lep glas in kaj dobro šolo, kakor tudi samospev gospodične J. izvel se je prav dobro in na občno zadovoljnost. Hvala obema! Č. gospodična hčerka Podgorskega župana, Ivanka Klančičeva je jako občutno in nežno deklamovala Stritarjevega „Junaka“. Kar pride „iz srca, sega v srce“, v to tudi živo odobravanje. Igra „Pol vina, pol vode“ obnesla se je dobro. Stara naša znanca na deskah, ki pomenijo svet, gospodična Jug in g. Zavrtanek sta se hvalevredno vedla in mnogo smeha vzbudila; dobro sta tudi igrala prvi nastopivša gospodična Zorn in Kumar. Med posameznimi točkami igral je najboljši septet tukajšne gledališke godbe, delom pod vodstvom g. Vidriča in delom pod vodstvom družtvenega pevovodje in kapelnika g. Pahorja, ki si je iztekel mimo g. Kumara največ zaslug v lep prosep tega večera. Lovorov venec temu večeru bila je komična opereta „Seja občinskega starešinstva“; uglasbil Roman Nejedlý. Delalsko družtvo — in opereta! Čudno, kaj ne? Vse je strmelno; nam poslušalcem je srce igralo od veselja. Čudili smo se vsi! Preložili so opereto, ki je spisana v českem jeziku, tu živoči Čehi na slovenski jezik. Vglasbenje se je poslalo iz Češke, kakor tudi partiture, glasbenke itd. ter pravica, da se sme igrati na našem odru po udih delalskega družtva, prvič na slovenskih tleh! Uspeh je bil velikanski in smelo rečemo, da je opereta pripravna za pot po vsem Slovenskem. „Libret“ dal je odbor natisniti. Starešine, kakšnih 12 pevcov,

zvečine delalskim krogom pripadajočih, igralo in pelo je mojstersko. Kaj takega navajeni smo slišati le v boljših gledališčih.

To je tudi sodba mnogih Nemcev in Italijanov, ki so prišli iz radovednosti, a so opereto občudovali. Obleka bila je nova vsem enaka, iz pričetka našega stoletja iz okolice Goriške in to po dobrovoljnosti prepuščena. — Solisti: župan — g. Koršič, birič g. Kronavetvogl in pisar — g. Kumar ter prva dva starešini — gg. Bajt in Zavrtanek, vsa petorica muzikalično dobro izobražena, peli so izvrstno. Naj bi strokovnjak poročal vam kaj natančnejšega! Hvalo, stoterno hvalo vsem za prekrasni, preimenniti večer! Orkester vodil je sè spretno roko družtvenik g. Pahor. Čestitamo pa tudi družtvu, čestitamo odboru, kateremu je bilo dano zediniti take moči. Po medsebojni ljubezni izvesti se da vse. Družtvo, v katerem vlada tak duh, kakor nekaj let sèm v imenovanem družtvu, ima ne samo sedanjost, temveč tudi bodočnost za sebe! Mnogo je bilo odličnjakov iz mesta in z dežele pri „besedi“, a vsi so bili polni hvale in zahvale. Tu so se edinili vsi stanovi v bratskeji ljubezni. Kakor se čuje, napravi družtvo 5. marca zopet „veliko besedo“ v spomin svoje obletnice in se takrat na občno željo ponovi opereta. Prav tako! Tudi tretjič in četrtič bi jo čuli radi! Sploh smo mnjenja, da se bo udomačila v Slovencih, v kar izvestno vsakej čitalnici radostno pomaga odbor družtva goriškega.

Beseda je trajala do 1/211 ure zvečer; potem pa so se obiskovalci sešli v Marzinijevej gostilni k „domačej zabavi“, pri kateri smo slišali marsikatero lepo pesen raznih pevskih zborov in krepke napitnice. Teško smo se ločili. Družtvu pa ključemo: „Bog te ohrani na tej poti še mnogo, mnogo let!“

Okolica goriška. (Razne vesele in žalostne novosti). — Pokopali smo dne 30. jan. t. l. tužnim srcem preč. g. dekana Petra Kobala v Št. Petru pri Gorici. Blagi mož, žrtva svojega poklica, služboval je prej v Bolci in je bil obče ljubljen in spoštovan kakor vesten duhovnik, velik prijatelj kmetijstva, naroden boritelj in podpiratelj narodnih podjetij. Pogreb je bil veličasten. Vrlemo možu naš spomin! — Mraza imamo dovolj in tako se je celo pripetilo, da je na goriškem polji postaren mož zmrazil. — Upokojen, bogat stotnik brez sorodnikov ustrelil se je na bregu Soče pred mostom, ki vede v Pevmo. — Znani tovarnar G. vitez Tosi padel je raz konja ter si zelo poškodoval nogo. — Čitalnice in braina družtva v okolici prav lepo napredujejo; tako ste bili zadnji veselici v Solkanskej in Šempaskej čitalnici prav lepi in zanimljivi; tudi Podgorsko bralno družtvo, čeravno mlado, se vzbujajo in je imelo tekom ednega meseca dve veselici. Pri poslednji dne 2. t. m. občudovali smo na novo ustanovljeni pevski zbor, ki je prav dobro pel. Tudi igra „Kje je meja“? so domače moči vrlo dobro igrale. Predsednik družtva, deželni poslanec g. Kocijančič pa je slovesno obljubil, da prisrbi v ednem letu za mlado ali uže sedaj krepko družtvo primerno dvorano. — Po ranjkem And. Einspielerju imeli bodemo zadušnico mašo v ponedeljek 20. t. m. v jutro na Kostanjevici v Gorici. V to skrbi Goriška čitalnica, „slov. bralno in podporno družtvo“ in odbor goriške ljudske posojilnice. Tako je prav! Častimo svoje zaslužne moče!

Domače vesti.

Pozor! Denes smo ustavili list nekaterim bivšim lito. naročnikom, ki nam doslej še niso poslali letošnje naročnine. Vsredo pridejo še ostali na vrsto.

Gosp. prof. Vek. Spinčič odšel je uže na svoje novo mesto, na c. k. žensko izobraževališče v Gorico. Pred odhodom iz Kopra so mu napravili prijatelji „odhodno“, katere se je udeležilo tudi nekoliko gospodov iz Trsta in od drugod. Kako ga hrvatsko in slovensko ljudstvo po Istri časti, ljubi in spoštuje, vidi se sedaj. Iz raznih krajev in od raznovrstnih društev in občin dobiva zaupnice. Zastopstvo Buzetsko ga je imenovalo v svojej seji 29. jan. za častnega meščana, ker si je istekel kakor c. k. okrajni šolski nadzornik in dež. poslanec premmogo neuvetlih zaslug. Primerno plačilo za neumorni trud našemu neustrašemu boritelju!

Tržaška trgovska in obrtna zbornica je imela v sredo dne 8. t. m. izredno sejo, da se posvetuje o proslavi 40letnice vladanja Nj. Veličanstva. Sklenolo se je v to svrhu nastopno:

1. Tržaška trgovska in obrtna zbornica pričakuje radostno jubilej 40letnega vladanja Njeg. Veličanstva cesarja Frana Josipa I. in izjavi o tej priliki vladarju svoje čestitke in svojo udanost.

II. Da se te občutke dokaže dejansko, naj se osnuje za vladarjevim imenom ustanova 30.000 gld., katerih obresti se razdele kot štipendije med najboljše učence tržaške državne obrtne šole.

Iz podgradskega okraja smo prinesli v 7. šte. 25. jan. dopis, v katerem dopisnik govori o poprejšnjih in o sedanjem gosp. okrajnem sodniku. Pozneje smo se osvedočili, da dopis ni povedal čiste resnice in veseli nas, da moremo denes nekoliko tega ispraviti. Iz Podgrada se namreč piše o tem „Naše Sloge“: „U „Edinosti“ od 25. pr. mj. i u poslednjem broju „Naše Sloge“ bilo je govora ob ovom našem sudu i o napredku slovenskoga i hrvatskoga jezika kod istoga. Nego jedan i drugi dopisnik kano da hoće, da kažu, da je tudjinstina kod našeg kotarskog suda počela ustupati mjesto domaćim jezikom tekar u najnovije doba. To nije naprosto istina. Mora se priznati, da se dosad nije unashalo u gruntovnu knjigu slovenskih upisah, al to se nije činilo zato, jer je ministarskom naredbom od godine 1880. bilo naročito naloženo, da se gruntovna knjiga ima voditi samo u njemačkom jeziku.“

Prvi upis slovenski o kojem je govora u poslednjem broju „Naše Sloge“ obavljen je na temelju nove ministarske naredbe od julija 1887. kojom se nalaže, da se i gruntovni podnesci riešavaju i unashaju u gruntovnicu u onom jeziku, u kojem su sastavljeni.

Što se pak u obće porabe slovenskoga i hrvatskoga jezika kod suda tiče, valja opaziti, da su isti ne tekar u najnovije vrijeme običajni postali, već je to počelo još pod upravom sudca Dejaka i dvojicom pristava Hrvatah, Dukića i Orlića, koji se nijedan nije protivio domaćim jezikom, pače u tom pogledu koliko je uvijek moguće bilo, svakomu zadovoljio.

Toliko sam scienio za potrebito javiti Vam gospodine uredniče, da se nebi dopisi u „Edinosti“ i „Našoj Slogi“ od kojegod strane zlo tumačili, pak se nebi proglasilo protivnici našimi one, koji su nam u istinu uvijek pravi prijatelji bili.“

Vprašanje slavnemu c. k. poštному ravnateljstvu v Trstu: Je li res, da poštni urad u Barkoli pri Trstu ne sprejema poštinih nakaznic in denarja?

Telovadno družtvo Tržaški Sokol napravi v dvorani Modugno ulica Torrente št. 16., dne 14. februvarja 1888. plesno zabavo. Začetek ob 9. uri zvečer. Ustopnina za člane 30 novč., za nečlane 60 novč. Ker se s to zabavo završi mesopust, upamo, da se je naša mladina obilno udeležila.

Starčevićeva pravda je končana. Stol sedmorice je završil ničevno pritožbo, potvrdil obsodbo ali znižal je kazen Davidu Starčeviću od 6 na dve leti in Ivanu Starčeviću od 2 let na 6 mesecev težkega zapora. Oba sta izgubila doktorat. Včetrt. tek. 9. t. m. so odvedli Davida Starčevića v lepoglavsko kaznilnico.

„**Naše Sloge**“ poslednja številka je bila zaplenjena zaradi domače vesti: „Hrvatski jezik v crkvi porečko-puljske biskupije.“ Natisnolno se je drugo izdanje.

Imunitetski odsek izbral je glede vprašanja, se li imajo vsled tožbe državnega poslanca dr. L. Gregorca izročiti poslanci dr. Poklukar, Šuklje, dr. Ferjančič, Pfeifer, Klun, Nabergoj in dr. vitez Tonkli deželnemu sodišču v Ljubljani, svojim poročevalcem poslanca dr. Žačka. Tako poroča „Slov. Narod.“

Nesreča v Zdravšini. Iz Zdravšine nam piše 8. svečana prijatelj našemu listu: Danes ob 3. uri popoldne se je v predilnici (tovarni svile) pripetila strašna nesreča in sicer na sobani, kjer je delalo nad 180 deklin je puh v ceveh začel pokati, kakor bi streljal in začelo se je kaditi. Delalke se prestrašijo in zbeže na stopnice. Naenkrat se držaj ulomi in obilno število delalk pade doli. Preko 40 jih je močno i neozdravljivo poškodovanih, druge pa manj, tako da so jih potem na dom in v bolnico vozili in na nosilih prenašali, da je bilo strašno gledati.

Vladika I. Strossmayer slavi dne 19. marca t. l. 50letnico svojega mašništva. V Zagrebu se delajo v ta namen velike priprave, kajti malo je mož, ki bi svojemu rodu napravili toliko dobrot in pri našali toliko žrtev, kakor Strossmayer hrvatskemu narodu. — Predslavnost se vrši uže 16. t. m. v Zagrebu sè slovesno sv. mašo, katere se udeleže vsa narod. družtva mestno glavarstvo in županstvo, vseučilišče, jugoslovanska akademija in dr. — Slavnost 19. marca se vrši v biskupskej stolnici v Djakovem.

Pastirski list tržaško-koperske vladikove. Prevz. vladika trž. koperski dr. Ivan Glavina (Nepomuk) hišni prelat Nj. Sv., pristav papeževga sedeža itd. je izdal za letošnji post pastirski list, v katerem govori o petdesetletnici papežev in kako ga je sv. Oča bodril o njegovem pohodu v Rimu, naj srčno izvršuje svoje škofovske dolžnosti v sedanjih težkih časih. Naposled hrabri vladika svoje podložne vernike.

Policijsko. Neznani tatovi so ukradli nekemu seljaku na trgu Barriera vecchia vrečo s 40 kg. soli. — Hlapca Tranja I. iz Planine in njegovega druga Antona C. so zaprli, ker sta našla zapestnico, vredno 200 gld., zastavila jo in denar zapila.

Sodnijsko. Franjo Sustersič iz Sent Vida nad Ljubljano je bil v četrtek dne 9. t. m. obsojen zaradi tatvine na 18 mesečni zapor. Po prestanej kazni pride pod policijsko nadzorstvo.

Nezgode. Mizar Anton Cimarrelli je skliznul na ulici in padel tako nesrečno, da si je ulomil desno nogo. Odnegli so ga v bolnico. — 58letnega težaka B. Nemca iz Gorice je zadel v sredo na velikem trgu mrtvoud. Odpeljali so ga še živega v bolnico. — Pekovski Pomagač Ivan Trebušak iz Mamnika je padel v četrtek po lastnej neopreznosti na obali sv. Karla v morje. Mornarji so ga takoj izvlekli in odpravili tudi njega v bolnico.

Požar je nastal v sredo zvečer v I. nadstropji hiše št. 28 v ulici Carintia. Domačini so pogasili zublje predno so prihiteli gasilci. Škoda je neznatna.

Stekel pes. V seji tržaškega občinskega sveta je Morpurgo interpeliral župana o naredbi za ozdravljenje dotične osebe, katero je ogrizel stekli pes. Povod tej interpelaciji je ta le: Nedavno je dobil Lloydov kapetan Kobol velikega novofundlandskega psa. Po nekaterih dnehuže je pes pobegnil; vjeli so ga in ga spravili domov. Tam je napadel nekega čevljarja in nekega težaka, toda ranil jih ni; ogrizel je pa 5letnega kapitanovega sina. Kobol pošlje psa potem v zaprtem vozu h konjedercu; pes je pa pobegnil in ko ga je konjederec zopet ugrabil, ugriznil ga je v roko. Nastopil dan je pes poginol ter se je dokazalo, da je bil stekel. Magistrat je dal ubiti vse pse, katere je bil stekli ogrizel. Preiskovale so se tudi ogrizle osebe in razvidelo se je, da je samo konjederec nevarno ranjen. Dalje je opozoril magistrat občinstvo s posebnim oglasom na ta slučaj in nadejati se je še drugih naredeb o tej zadevi.

Poziv.

Dne 16. novembra 1887. leta je umrl v Ljubljani **Fran Levstik**, dični naš pesnik in pisatelj.

Velike zasluge, katere si je pridobil pokojni Levstik v teku zadnjih sedemintridesetih let sè svojimi bistroumnimi jezikoslovnimi pravimi na razvoj jezika našega, z genijalnimi svojimi pesnimi in povestimi na razvit leposlovja slovenskega in z razsodnimi kritičnimi spisi svojimi na živahni preobrat vse književnosti naše — vse te velike in mnogostanske zasluge njegove znane so vsakemu omikanemu Slovencu.

V pokojnem Levstiku časti narod naš ednega največjih svojih sinov!

Spodobi se, da Slovenci temu veleumu, ki je vse življenje svoje posvetil književnosti naši ter umrl kakor Aristides, čast in zahvalo svojo izkažejo s tem, da na grobu njegovem postavijo spomenik, dostojen tega izrednega moža.

Slovensko pisateljsko družtvo v Ljubljani pozivlje torej vse zavedne Slovence, naj blagovoljno skladajo novčene doneske za **naprobní spomenik Levstikov** ter jih pošiljajo podpisnemu odboru.

Izkazi o dospelih doneskih se bodo objavili po slovenskih časopisih, kjer se pozneje priobči tudi konečni račun.

V Ljubljani, dne 3. februvarja 1888.

Za odbor „Slovenskega podpornega pisateljskega družtva“:

Dr. Jos. Vošnjak. Prof. Anton Raič.
predsednik. tajnik.

Javna zahvala.

Presrečno zahvalo izrekamo za vse došle nam pomilujoče izraze povodom smrti preljubljenega nam soproga oziroma očeta, sina, brata in svaka gospoda

VINKOTA ZEGA

veleposetnika

ter vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spemili k večnemu pokoju, kakor tudi čestitim gospodom pevcem za milo nagrobno, g. učitelju Gorjanskemu, da se je

